

N:o 101.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 2 maj 1907.
— — — — Andra Kammaren den 2 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen i anledning af Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

(Lagutskottets utlåtande n:o 32 och memorial n:o 44.)

Till Konungen.

Genom en den 8 sistlidne februari dagtecknad proposition, n:o 40, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagd till förslag till lag angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Detta förslag har Riksdagen biträddt, utan såvidt detsamma afser att införa befrielse från den för närvarande föreskrifna skyldigheten att söka koncession vid ledningar öfver frivilligt upplåten mark, hvilka enligt förslaget (§ 2) likställts med ledningar å egen mark. Skulle en sådan frihet medgifvas, torde det till en början vara all anledning antaga, att de koncessionspliktiga ledningarnas antal blefve synnerligen obetydligt. Det ligger nämligen i sakens natur, hvilket ock bekräftas af erfarenheten, att man söker i möjligaste mån att träffa aftal med jordägarne hellre än att tillgripa expropriation, och skulle man äfven därigenom undgå allt koncessionstvång, komme bemödandena ännu mera att rikta sig på att åstadkomma frivilliga uppgörelser. Att, såsom i propositionen ifrågasatts, låta en sådan tillfällig omständighet, som att ledningen kommer i beröring med allmän väg, vattentrafikled eller kronans mark, blifva afgörande för

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 33 Hüft. (N:is 101—103). 1

koncessionsplikten, synes Riksdagen icke vara riktigt. Ett stadgande om en dylik plikt bör väl bygga på de omständigheter, som verkligen föranledt upptagandet i lagen af koncessionstvång. Ofta måste det också kunna inträffa, särskildt i de norra delarna af riket, att äfven mycket långa ledningar kunna framdragas utan att stöta på dylika hinder.

Riksdagen håller före, att de skäl, som voro bestämmande för det vid 1902 års riksdag fattade beslut att förbehålla det allmänna ett väsentligt inflytande på dessa angelägenheter, icke genom några som helst sedermera inträffade omständigheter förminskats i betydelse; och saknar Riksdagen fördenskull anledning att frågå den ståndpunkt, som Riksdagen vid tillkomsten af gällande lag i ämnet intagit.

Är anledningen till det ifrågasatta medgifvandet af koncessionsfrihet den att bereda lättnad för kraftledningars anläggning, vill Riksdagen framhålla, att lättnaden ej får köpas på bekostnad af ännu viktigare allmänna intressen, samt att med de i öfrigt i propositionen föreslagna bestämmelsernas införande redan högst väsentliga förmåner till underlättande af sådan anläggning erbjudas i förhållande till hvad för närvarande gäller.

Riksdagen anser emellertid, att behof förefinnes att bereda lättnad genom koncessionsfrihet för de s. k. distributionsledningarna, d. v. s. sådana grenledningar, som äro afsedda att från en hufvudledning öfverföra kraft till närbelägna platser för industriella och andra ändamål. Detta behof bör, enligt Riksdagens mening, tillgodoses genom en undantagsbestämmelse från stadgandet om generell skyldighet att söka koncession, hvarigenom den allmänna koncessionsprincipen i lagen icke skulle behöfva rubbas. Undantag skulle således få äga rum endast när distributionsledning skall dragas från koncessionerad ledning och således genom anläggningen i tillämpliga delar ej vinnas bättre eller långvarigare rätt, än som enligt koncessionen tillkommer hufvudledningen.

Riksdagen, som förty ansett, att Eders Kungl. Maj:ts proposition ej kunnat i oförändradt skick bifallas, har alltså för sin del antagit följande

Lag

angående ändrad lydelse af 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar.

Härigenom förordnas, att 1, 2 och 3 §§ i lagen den 27 juni 1902, innefattande vissa bestämmelser om elektriska anläggningar, skola erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Har, för någon orts förseende med belysning eller drifkraft eller för dylikt ändamål eller för beredande af drifkraft åt sådan industriell anläggning, som finnes vara af större betydelse för det allmänna, Konungen pröfvat nödigt, att jord eller lägenhet, som tillhör enskild man, menighet eller inrättning, användes till framdragande af elektrisk ledning, skall hvad för ändamålet erfordras, emot ersättning, afstås eller upplåtas.

Menighet vare dock ej pliktig att inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, eller inom fastställt hamnområde afstå eller upplåta gata, torg, allmän plats eller vattendrag.

Ej heller vare, där ledningen skall inom område, för hvilket nämnda stadga icke är tillämplig, framdragas på mindre afstånd än ett hundra femtio meter från boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller tomtplats eller trädgård, som tillhör jordens eller lägenhetens ägare, denne skyldig något afstå eller upplåta, utan så är, att Konungen finner annan sträckning för ledningen icke kunna utan synnerlig olägenhet användas.

Skall, enligt hvad i denna paragraf är stadgadt, jord eller lägenhet afstås eller upplåtas, äge de i förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866 meddelade föreskrifter motsvarande tillämpning; dock att, där jorden eller lägenheten skall användas för annans räkning än kronans, förhöjning i ersättningen skall äga rum med hälften af det belopp, som jämlikt de i nämnda förordning stadgade grunder skall utgå.

2 §.

Vill någon utföra elektrisk anläggning, där största effektiva spänningen öfverstiger tvåhundra femtio volt, räknadt, om jordledning användes, mellan en ledning och jorden och i annat fall mellan två ledningar, söke Konungens tillstånd till företaget; dock vare sådant tillstånd ej erforderligt, där anläggningen till hela sin sträckning förlägges inom byggnad eller inhägnad gård eller under jordytan, ej heller där anläggning, som icke berör allmän väg eller allmän farled, utföres på egen mark samt antingen afståndet från ledning, som skall framdragas ofvan jordytan, till boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller tomtplats eller trädgård öfverstiger tjugumeter eller, om dylik ledning skall framgå på mindre afstånd än nu är sagdt, ägaren sådant medgifvit.

Skall inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer icke äger tillämpning, ledning framdragas ofvan jordytan på mindre afstånd än tjugu meter från byggnad, som ofvan nämnts, eller tomtplats eller trädgård, må, där ej anläggningen skall utföras inom inhägnadt järnvägsområde, tillstånd till anläggningen icke mot bestridande af byggnadens, tomtplatsens eller trädgårdens ägare meddelas, utan så är, att annan sträckning för ledningen visas ej kunna utan synnerlig olägenhet användas.

Tillstånd, hvarom i denna paragraf sägs, må af Konungen meddelas endast för viss tid, ej öfverstigande fyrtio år. Meddelas det sökta tillståndet, föreskrifver Konungen, under förbehåll af enskild rätt, på hvilket sätt och under hvilka villkor anläggningen må utföras och nyttjas.

Har Konungen enligt denna paragraf meddelat tillstånd till elektrisk anläggning, och vill någon allenast för öfverförande af kraft därifrån utföra annan sådan anläggning med spänning, som ofvan sägs, erfordras icke därtill Konungens tillstånd, med mindre tillämpning af 1 § ifrågakommer eller anläggningen berör allmän väg eller allmän farled eller, då ledning skall framgå ofvan jordytan på mindre afstånd än tjugu meter från boningshus eller annan vid gård uppförd byggnad eller tomtplats eller trädgård, ägaren ej sådant medgifvit.

Hvar, som utan Konungens tillstånd eller i strid emot de vid meddelande af tillstånd gifna föreskrifter nyttjar anläggning, som i denna paragraf afses, straffes med böter från och med tjugufem till och med ett tusen kronor, där ej å öfverträdelsen straff är i allmänna strafflagen utsatt.

3 §.

Ansökan om rätt att för elektrisk lednings framdragande påfordra afstående eller upplåtande af jord eller lägenhet eller om tillstånd att utföra elektrisk anläggning, som i 2 § afses, skall vara åtföljd af fullständig beskrifning öfver det tillämnade företaget, med kostnadsförslag, affattning på karta af föreslagen lednings sträckning och af den jord, som för ledningen erfordras, bestyrkta förteckningar på dels ägare och innehafvare af de fastigheter, öfver hvilka ledningen skall framdragas eller i hvilkas mark den skall nedläggas, dels ock, såvidt ledningen skall framgå ofvan jordytan, ägare och innehafvare af de fastigheter, som, utan att ledningen skall öfver dem framdragas, äro belägna på mindre afstånd än tjugu meter från densamma, uppgift på de öfverenskommelser, som blifvit träffade, eller de hinder, hvilka däremot mött, med flera handlingar, som sökanden

vill åberopa; dock att, där ledningen skall framdragas inom område, för hvilket byggnadsstadgan för rikets städer äger tillämpning, förteckning, som nyss sagts, erfordras allenast såvidt angår fastigheter, öfver hvilka ledningen skall framgå eller i hvilkas mark den skall nedläggas.

Finnes ej ansökan genast böra afslås, lämnas åt de kommuner eller municipalsamhällen, inom hvilkas områden ledning skall framdragas, så ock åt de ägare och innehafvare af fastigheter, som, enligt hvad ofvan nämnts, skola uppgifvas, tillfälle att yttra sig öfver ansökningen, och infordras i öfrigt de ytterligare upplysningar, som för ärendets bedömande må erfordras.

Hvad i denna paragraf är stadgadt om skyldighet att förete karta öfver jord, som för ledning erfordras, samt vissa förteckningar och uppgifter, så ock därom, att tillfälle att yttra sig öfver gjord ansökan skall lämnas vissa menigheter samt ägare och innehafvare af fastigheter, gälle ej beträffande ansökan om tillstånd att utföra anläggning inom inhägnadt järnvägsområde.

Stockholm den 2 maj 1907.

Med undersåtlig vördnad.